

OMISTAJAOHJAUKSEN PERIAATTEIDEN TÄYTÄNTÖÖNPANO VUODEN 2018 SELVITYS

Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen johtoryhmän hyväksymä 15.5.2019

Selvitys kuvaa Ilmarisen omistajaohjauksen periaatteiden täytäntöönpanoa vuoden 2018 osalta. Raportissa kerrotaan miten omistajaohjauksen periaatteet on toteutettu Ilmarisen sijoitustoiminnassa.

Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä hyväksyy ja vastaa tämän dokumentin sisällöstä.

Vastuuhenkilö: Anna Hyske, vastuullisen sijoittamisen päällikkö

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO	3
2 OMISTAJAOHJAUKSEN PERIAATTEIDEN TÄYTÄNTÖÖNPANO VUONNA 2018.....	4
2.1 Omistajaohjaus ja sijoitusstrategia.....	4
2.2 Omistamiemme yritysten toiminnan seuranta.....	4
2.3 Omistajaoikeuksien käyttö kohdeyrityksissä	5
2.3.1 Yhtiökokousosallistuminen	5
2.3.2 Pääomarakenteen muutokset.....	6
2.3.3 Ilmarislaisten osallistuminen hallitustyöskentelyyn.....	7
2.3.4 Osallistuminen ja vaikuttaminen hallituksen jäsenten nimitysprosessiin	7
2.3.5 Yhtiön hallituksen kokoonpano.....	8
2.3.6 Palkitseminen.....	8
2.4 Vuoropuhelu omistamiemme yhtiöiden, muiden osakkeenomistajien ja sidosryhmien kanssa.....	9
2.4.1 Yhteydenpito yhtiöiden kanssa yhtiökokousten ulkopuolella	9
2.4.2 Yhteydenpito muihin osakkeenomistajiin	10

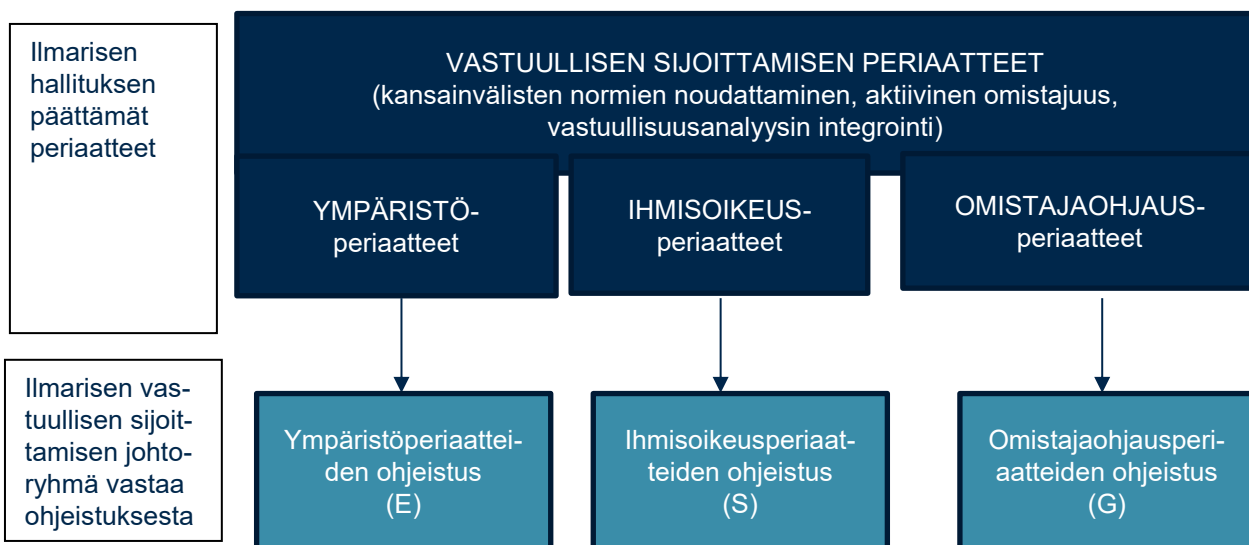
1 JOHDANTO

Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen käytännön ohjeistus yhdessä vastuullisen sijoittamisen periaatteiden kanssa muodostavat vastuullisen sijoittamisen kokonaisuuden.

Ilmarisen hallitus hyväksyy sijoitustoimintaa ohjaavat vastuullisen sijoittamisen periaatteet, joiden tavoitteena on taata, että toimimme Ilmarisen arvojen mukaisesti. Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä tekee tarpeen mukaan Ilmarisen hallitukselle ehdotuksia ja tarkennuksia hallituksen hyväksyntään vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin.

Vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä hyväksyy vastuullisen sijoittamisen periaatteiden käytännön ohjeistuksen, jossa kuvataan, miten vastuullisen sijoittamisen periaatteet toteutetaan Ilmarisessa käytännössä.

Omistajaohjauksen periaatteet ja niiden käytännön ohjeistus ovat osa vastuullisen sijoittamisen kokonaisuutta. Omistajaohjauksen periaatteiden täytäntöönpanosta raportoidaan vuosittain.

Ilmarisen omistajaohjauksen periaatteet löytyvät seuraavan linkin kautta:

<https://www.ilmarinen.fi/siteassets/liitepankki/ilmarinen/sijoitukset/vastuullinen-sijoittaminen/vastuullisen-sijoittamisen-periaatteet.pdf#page=11>

Ilmarisen omistajaohjauksen periaatteiden käytännön ohjeistus löytyy oheisen linkin kautta:

https://www.ilmarinen.fi/siteassets/liitepankki/ilmarinen/sijoitukset/vastuullinen-sijoittaminen/vastuullisen_sijoittamisen_ohjeet_2019.pdf#page=15

Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen periaatteet löytyvät oheisen linkin kautta: <https://www.ilmarinen.fi/siteassets/liitepankki/ilmarinen/sijoitukset/vastuullinen-sijoittaminen/vastuullisen-sijoittamisen-periaatteet.pdf>

Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen käytännön ohjeistus löytyy oheisen linkin kautta: https://www.ilmarinen.fi/siteassets/liitepankki/ilmarinen/sijoitukset/vastuullinen-sijoittaminen/vastuullisen_sijoittamisen_ohjeet_2019.pdf

Tässä selvityksessä *listayhtiöllä tai pörssiyhtiöllä* tarkoitetaan osakeyhtiötä, jonka osake on kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla.

2 OMISTAJAOHJAUksen PERIAATTEIDEN TÄYTÄNTÖÖNPANO VUONNA 2018

2.1 Omistajaohjaus ja sijoitusstrategia

Yritystoiminnan ympäristö- ja sosiaaliset vaikutukset sekä hyvä hallintotapa vaikuttavat yritysten tuottoihin, kustannuksiin ja maineeseen. Ne ovat siten merkityksellisiä myös sijoittajan tuottojen ja riskien näkökulmasta.

Vastuullisuus on olennainen osa Ilmarisen sijoitustoimintaa. Ilmarisen tehtävänä on sijoittaa eläkevarat tuottavasti, turvaavasti ja vastuullisesti siten, että pystymme maksamaan eläkkeet myös tulevaisuudessa. Olemme pitkäaikainen sijoittaja, ja velvollisuutemme on toimia asiakkaidemme ja eläkkeensaajien edun mukaisesti. Osana tämän tehtävän toteuttamista otamme huomioon sijoituspäätösten ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyviä näkökohtia, jotka voivat vaikuttaa sijoitusten taloudellisiin tuottoihin. Hallinnoimme aktiivisesti sijoituksiin liittyviä vastuullisuusriskejä sekä tunnistamme sijoitusmahdollisuuksia kestävä kehityksen haasteiden ja tavoitteiden ratkaisuihin. Lisäksi vaikutamme positiivisesti vastuullisuuden edistämiseen sekä omalla sijoitustoiminnallamme että myös valitsemiemme varainhoitajien kautta. Näin ollen vastuullinen sijoittaminen ja sen osana omistajaohjauksen periaatteet ovat sidoksissa perustehtäväämme ja sijoitusstrategiaamme. Sijoittamalla vastuullisesti ja käyttämällä omistajavaltaamme pyrimme saavuttamaan mahdollisimman hyvän tuoton pitkällä aikavälillä.

Koska yritystoiminnan ympäristö- ja sosiaaliset vaikutukset sekä hyvä hallintotapa vaikuttavat yritysten tuottoihin, kustannuksiin ja maineeseen, pidämme tärkeänä huomioida näitä näkökulmia/ seikkoja/ asioita sijoituspäätöksissämme. Näiden seikkojen arvioimiseksi meillä on käytössä paljon erilaisia työkaluja esimerkiksi raportteja, vertailuindeksejä ja arviointeja. Käytössä olevien työkalujen avulla keräämme tietoa sijoituskohteistamme ja huolehdimme, että sijoitusstrategiamme mukaiset vaatimukset sijoituskohteillemme täyttyvät.

2.2 Omistamiamme yritysten toiminnan seuranta

Osa aktiivista salkunhoitoa ja aktiivista omistajuutta on seurata omistamiamme yritysten toimintaa. Seuranta voidaan tehdä tutustumalla yritysten omaan raportointiin sekä tapaamalla yritysjohtoa joko kahdenkeskissä tai ryhmätapaamisissa. Alla olevassa taulukossa on tilastoitu kahdenkeskiset tapaamiset. Isoja ryhmätapaamisien lukumääriä emme seuraa.

TAPAAMISET SUOMALAISTEN LISTAYHTIÖIDEN YLIMMÄN JOHDON KANSSA	2018	2017
Tapaamiset suomalaisten listayhtiöiden johdon kanssa, kpl sijoitussalkkuun kuuluvista yhtiöistä	76	48
Omistettujen suomalaisten listayhtiöiden lukumäärä yhteensä	105	92
Tapaamiset suomalaisten listayhtiöiden johdon kanssa, prosenttia omistetuista yhtiöistä	72 %	52 %

ILMARISEN VUOROVAIKUTUS YMPÄRISTÖ- JA SOSIAALISISSA KYSYMYKSISSÄ SIJOITUSSALKKUUN KUULUVIEN YRITYSTENKANSSA	2018	2017
Vuorovaikutus ympäristö tai sosiaalisissa kysymyksissä, kpl sijoitusalkkuun kuuluvista yhtiöistä	101	86
Ilmarisen suoran osakesalkun yhtiöiden lukumäärä	563	567
Vuorovaikutus ympäristö tai sosiaalisissa kysymyksissä, % sijoitusalkkuun kuuluvista yhtiöistä	18%	15%
Vaikuttamistoimenpiteet yhtiöihin yhteensä	64	90
Vaikuttamisprosessissa olleet yritykset vuoden lopussa (global compact)	12	13
Vuoden aikana päättyneet vaikuttamisprosessit (global compact)	4	2
Vaikuttaminen yhtiökokousesityksiin liittyen	24	20
Yhtiöt, joiden nimitystoimikunnissa olimme vuoden aikana	23	24
Vaikuttaminen CDP-raportoinnin edistämiseksi	8	37

Mikäli omistamissamme yrityksissä on vastuullisuusnäkökulmasta epäselvyyksiä tai haluamme kerätä lisätietoja sekä ymmärtää paremmin jotain teemaa, niin voimme vaikuttamisprosessien kautta vaikuttaa kohdeyrityksiemme toimintaan. Omistajaoikeuksien käyttö on useimmiten rajoitettu vain osakkeenomistajille, mutta vaikuttamisia voidaan tehdä myös muun taloudellisen kytköksen kautta.

2.3 Omistajaoikeuksien käyttö kohdeyrityksissä

2.3.1 Yhtiökokousohallistuminen

Ilmarinen osallistuu niiden yhtiöiden varsinaisiin ja ylimääräisiin yhtiökokouksiin, joissa olemme merkittävä omistaja tai joissa osallistuminen on muusta syystä tarkoituksenmukaista esimerkiksi esityslistalla olevan teeman vuoksi.

Olemme osallistuneet omistamiemme Suomessa listayhtiöiden yhtiökokouksiin vähintään niiden yhtiöiden osalta, joissa omistuksemme on euromääräisesti merkittävä Suomi-osakesalkun näkökulmasta tai kuulumme 10 suurimman omistajan joukkoon. Ulkomaisten yhtiöiden osalta olemme äänestäneet niiden yhtiöiden yhtiökokouksissa, joissa meillä on merkittävä osakeomistus. Lisäksi olemme äänestäneet muissa ulkomaisissa yhtiökokouksissa, kun niihin on liittynyt jokin merkittävä asiakohde, kuten vastuullisuusasioihin liittyvä osakkeenomistajien ehdotus, jonka läpimenoon haluamme vaikuttaa tai jokin tärkeä hyvän hallinnon näkökulma, joka käsitellään yhtiökokouksessa. Ulkomaisissa yhtiökokouksissa olemme äänestäneet ensisijaisesti nettiäänestyksen kautta.

Vuoden 2018 aikana osallistuimme tai äänestimme yhteensä 99 listayhtiön

yhtiökokouksessa. Näistä 93 oli kotimaisia ja 6 ulkomaisia yhtiötä. Listaamattomalla puolella osallistuimme yhteensä 34 yhtiökokoukseen. Näistä kaikki olivat kotimaisia yhtiötä. Äänestyksemme suomalaisten listayhtiöiden yhtiökokouksissa vuonna 2018 on julkistettu verkkosivuillamme osoitteessa: <https://www.ilmarinen.fi/siteassets/liitepankki/ilmarinen/sijoitukset/omistajapolitiikka/aanestykset2018.pdf>

Vuoden 2019 osalta tulemme julkistamaan äänestyksemme kaikissa listayhtiöiden yhtiökokouksissa sisältäen suomalaisten yhtiöiden lisäksi ulkomaiset yhtiöt ja varsinaisten yhtiökokousten lisäksi myös ylimääräiset yhtiökokoukset.

YHTIÖKOKOUSAKTIIVISUUS	2018	2017
Lukumäärä Suomessa listattujen yhtiöiden yhtiökokouksista, joihin Ilmarinen osallistui	93	84
Omistukset Suomessa listattujen yhtiöiden yhtiökokouskauden aikana	105	91
Osallistumisaste Suomessa listattujen yhtiöiden yhtiökokouksiin (lukumäärässä laskettuna)	89%	92 %
Osallistumisaste Suomessa listattujen yhtiöiden yhtiökokouksiin (sijoitusomaisuudella/aumilla laskettuna)	99%	99 %
Äänestäminen ulkomaisten yhtiöiden varsinaisissa yhtiökokouksissa	6	5
Lukumäärä listaamattomien suomalaisyhtiöiden yhtiökokouksista, joihin Ilmarinen osallistui	34	23
Omistukset listaamattomissa suomalaisissa yhtiöissä yhtiökokouskauden aikana	37	24
Osallistumisaste listaamattomien kotimaisten yhtiöiden yhtiökokouksiin	92%	96 %

Vuoden 2017 luvuissa ei ole laskettu ylimääräisiä yhtiökokouksia, vain varsinaiset.

2.3.2 Pääomarakenteen muutokset

Ilmarinen pitää tärkeänä, että hallitusten ehdottamat valtuutukset uusien osakkeiden antamisesta ovat tarkoituksenmukaiset yhtiön strategia ja elinkaari huomioon ottaen.

Mikäli yhtiökokouskutsussa osakeantivaltuutukset ylittivät määrittelemämme enimmäiskoon tai keston, kerroimme yhtiöille linjauksemme ja niiden taustalla olevat syyt.

2.3.3 Ilmarislaisten osallistuminen hallitustyöskentelyyn

Ilmarisen hallitus hyväksyy kaikki ilmarislaisten jäsenyydet pörssiyhtiöiden hallintoelimissä. Lisäksi hallitus hyväksyy toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten kaikki muut hallintoelinjäsenyydet Ilmarisen ulkopuolisissa yhteisöissä. Toimitusjohtaja hyväksyy muun henkilöstön osalta kaikki työhön liittyvät muut kuin pörssiyhtiöiden hallintoelinjäsenyydet.

Vuoden 2018 lopussa Ilmarisen toimihenkilöistä pörssiyhtiön¹ hallituksessa istuivat Mikko Mursula (Kojamo Oyj) ja Niina Rajakoski (Consti Yhtiöt Oyj). Niina Rajakosken jäsenyys Consti Yhtiöt Oyj:n hallituksessa päättyi 2.4.2019.

Julkistamme tiedot ilmarislaisten hallituspaikoista verkkosivuiltamme osoitteessa: <https://www.ilmarinen.fi/ilmarinen/hallinto-ja-organisaatio/luottamustehtavat/>

2.3.4 Osallistuminen ja vaikuttaminen hallituksen jäsenten nimitysprosessiin

---

Ilmarinen osallistuu aktiivisesti hallituksen jäsenten valintaan nimitysprosessin kautta. Ilmarinen edistää omistamiensa yritysten ammattitaitoista hallintoa ja johtamista.

Vuoden 2018 aikana olimme 23 listayhtiön nimitystoimikunnassa osallistumassa hallituksen jäsenten nimitysprosessiin. Nämä olivat pääsääntöisesti kotimaisia listayhtiöitä.

Julkistamme ilmarislaisten jäsenyydet listattujen yhtiöiden nimitystoimikunnissa verkkosivuiltamme osoitteessa: <https://www.ilmarinen.fi/siteassets/liitepankki/ilmarinen/hallinto-ja-organisaatio/johto-ja-osastot/nimitystoimikuntajasenyydet-13.9.2018.pdf>

---

¹ Ilmarisen hallintoelinjäsenyydet ja sivutoimet -ohjeessa pörssiyhtiön määritelmä sisältää yritykset, joiden osake on no-
teerattu säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä.

2.3.5 Yhtiön hallituksen kokoonpano

Ilmarinen pitää tärkeänä hallitusten jäsenten valinnassa ammattitaitoa, kokemusta ja jäsenten toisiaan täydentävää osaamista. Hallituksen monimuotoisuus tukee yhtiön liiketoimintaa ja sen kehittämistä.

Kuten aiempinakin vuosina kiinnitimme huomiota omistamiemme yhtiöiden hallitusten monimuotoisuuteen seuraamalla esimerkiksi miten listayhtiöt noudattavat listayhtiöiden hallinnointikoodia monimuotoisuuden osalta. Lähetimme kyselyn perusteista, mikäli listayhtiöllä ei ollut esittää yhtiökokouksen valittavaksi monimuotoisuusvaatimukset täyttävää hallitusta.

2.3.6 Palkitseminen

Ilmarisen näkemyksen mukaan kilpailukykyinen palkitseminen on olennainen väline kyvykkään johdon palkkaamiseksi yhtiöön. Ilmarinen pitää tärkeänä, että sekä yrityksen toimiva johto että hallitus omistavat yhtiön osakkeita.

Palkitsemisen osalta uskomme, että yhtiön hallituksella on paras osaaminen päättää toimivan johdon ja muun henkilöstön palkitsemisen tasosta ja palkitsemisen perusteista. Pidämme hyvänä, että palkitsemisen periaatteita esitellään osakkeenomistajille yhtiökokouksessa ja seuraamme kuinka hyvin yhtiöt näin tekevät. Hallituksen palkitsemisesta päättäminen kuuluu osakkeenomistajille ja pyydämme lisäselvityksiä palkkiokorotuksille, mikäli perusteet eivät ilmene yhtiökokouksen esityslistasta tai nimitysvaliokunnan/ -toimikunnan esityksestä.

2.4 Vuoropuhelu omistamiemme yhtiöiden, muiden osakkeenomistajien ja sidosryhmien kanssa

2.4.1 Yhteydenpito yhtiöiden kanssa yhtiökokousten ulkopuolella

Ilmarinen käy keskustelua omistamiensa yhtiöiden johdon ja tarvittaessa hallituksen kanssa osana normaalia salkunhoitoa. Keskusteluissa käymme läpi yritysten liiketoimintaa ja taloudellista asemaa. Tavoitteena on myös edistää yritysten vastuullisuutta.

Pidämme aktiivisesti yhteyttä erityisesti omistamiemme suomalaisyritysten johdon kanssa. Vuoden 2018 aikana tapasimme esimerkiksi suomalaisten listayhtiöiden johtoa 76 kertaa. Ympäristö- tai sosiaalisissa kysymyksissä tapaamisia sijoitussalkkuun kuuluvien yhtiöiden kanssa oli 101 kertaa. Tässä luvussa on mukana myös ulkomaisia yhtiöitä.

TAPAAMISET SUOMALAISTEN LISTAYHTIÖIDEN YLIMMÄN JOHDON KANSSA	2018	2017
Tapaamiset suomalaisten listayhtiöiden johdon kanssa, kpl sijoitussalkkuun kuuluvista yhtiöistä	76	48
Omistettujen suomalaisten listayhtiöiden lukumäärä yhteensä	105	92
Tapaamiset suomalaisten listayhtiöiden johdon kanssa, prosenttia omistetuista yhtiöistä	72 %	52 %

ILMARISEN VUOROVAIKUTUS YMPÄRISTÖ- JA SOSIAALISISSA KYSYMYKSISSÄ SIOITUSSALKKUUN KUULUVIEN YRITYSTENKANSSA	2018	2017
Vuorovaikutus ympäristö tai sosiaalisissa kysymyksissä, kpl sijoitussalkkuun kuuluvista yhtiöistä	101	86
Ilmarisen suoran osakesalkun yhtiöiden lukumäärä	563	567
Vuorovaikutus ympäristö tai sosiaalisissa kysymyksissä, % sijoitussalkkuun kuuluvista yhtiöistä	18%	15%
Vaikuttamistoimenpiteet yhtiöihin yhteensä	64	90
Vaikuttamisprosessissa olleet yritykset vuoden lopussa (global compact)	12	13
Vuoden aikana päättyneet vaikuttamisprosessit (global compact)	4	2
Vaikuttaminen yhtiökokouksesiityksiin liittyen	24	20
Yhtiöt, joiden nimitystoimikunnissa olimme vuoden aikana	23	24
Vaikuttaminen CDP-raportoinnin edistämiseksi	8	37

2.4.2 Yhteydenpito muihin osakkeenomistajiin

Yhteydenpito muihin osakkeenomistajiin yksittäisen yhtiön osalta rajoittuu pääsääntöisesti nimitystoimikuntatyöhön tai vaikuttamisprosesseihin.

Suurin osa keskusteluista muiden osakkeenomistajien kanssa yksittäisten yhtiöiden osalta liittyy nimitystoimikuntiin tai vaikuttamisprosesseihin. Toimimme aktiivisesti muiden sijoittajien kanssa erityisesti ulkomaisissa vaikuttamisprosesseissa. Ilmarinen on jäsenenä pohjoismaisessa vaikuttamisprosessiryhmässä Nordic Engagement Co-operationissa (NEC). NECin vaikuttamisten osalta on julkaistu erillinen vuosikertomus osoitteessa: https://www.ilmarinen.fi/siteassets/liitepankki/ilmarinen/sijoitukset/vastuullinen-sijoittaminen/nec_ar2018.pdf